

**Кулик К.Д.,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
к.ю.н., асистент кафедри
кримінології та кримінально-виконавчого права**

ДО ПИТАННЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО МОНІТОРИНГУ В УКРАЇНІ

Сучасний розвиток законодавства у сфері запобігання та протидії корупції позначається динамічним реформуванням. На сьогодні, в Україні ще не розроблено єдиної комплексної системи моніторингу

ефективності виконання органами державної влади, органами місцевого самоврядування, державними та приватними підприємствами заходів запобігання корупції. У зв'язку з цим набуває актуальності запровадження системи оцінки ефективності реалізації антикорупційної політики в державі. Її необхідність впливає також з ч. 3 ст. 5 Конвенції ООН проти корупції, відповідно до якої кожна Держава-учасниця повинна періодично проводити оцінку відповідних правових інструментів й адміністративних заходів з метою визначення їх адекватності з точки зору запобігання корупції та боротьби з нею.

Антикорупційний моніторинг є різновидом загального моніторингу. Його метою є забезпечення розробки та реалізації антикорупційних програм шляхом спостереження корупційних правопорушень та осіб, які їх вчинили, їх обліку, аналізу документів, проведення опитувань та експериментів, обробки, оцінки та інтерпретації даних про показники корупційної зараженості. Міжпарламентською Асамблеєю держав-учасників Співдружності Незалежних Держав (постанова № 22-15 від 15 листопада 2003 року) було прийнято Модельний закон «Основи законодавства щодо антикорупційної політики» (мов. оригіналу Модельный закон Основы законодательства об антикоррупционной политике) (далі – Модельний закон). Модельний закон надає визначення *антикорупційному моніторингу* й розглядає його як спостереження, аналіз, оцінка та прогнозування корупційних правопорушень, корупціогенних факторів, а також засобів реалізації антикорупційної політики (ст. 1). Цей нормативно-правовий акт був частиною й національного законодавства до виходу України із складу СНД у 2018 році. Станом на 2020 рік в Україні немає законодавчо закріпленого поняття антикорупційного моніторингу, як і його єдиної процедури проведення.

Відсутність офіційного визначення надає можливість формувати авторські позиції щодо цього питання. Так, Берднікова К. визначає *антикорупційний моніторинг* як науково обґрунтовану комплексну планову діяльність уповноважених суб'єктів і учасників зі збору, узагальнення, аналізу та оцінки інформації, що стосується ефективності антикорупційного законодавства та заходів, що використовуються державою проти корупції, стану правозастосовної практики у сфері протидії корупції, сприйняття та оцінки рівня корупції інститутами громадянського суспільства, а також діяльності з

проведення антикорупційної експертизи нормативно-правових актів.

Незважаючи на відсутність чіткої комплексної процедури проведення антикорупційного моніторингу, в національному законодавстві наявні основні форми його проведення, зокрема: фінансовий контроль та перевірка декларацій (розділ 7 Закону України «Про запобігання корупції» – далі Закон); моніторинг способу життя суб'єктів декларування; антикорупційна експертиза нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів (ст. 55 Закону); запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (розділ 5 Закону); оцінка корупційний ризиків у діяльності органів влади та інше.

Основними завданнями антикорупційного моніторингу є: розробка та впровадження антикорупційних проектів (планів боротьби з корупцією); виявлення та нейтралізація умов корупції; оцінка ефективності діяльності відповідальних органів; оцінка рівня корупції; перевірка нормативно-правових актів на наявність корупціогенним факторів; профілактика проявів корупції; підготовка звітів щодо запобігання та протидії корупції; побудова поточних прогнозів та напрямів покращення антикорупційної політики.

Вище зазначене надає можливість констатувати готовність України до запровадження єдиної комплексної системи антикорупційного моніторингу, що може стати ефективним інструментом запобігання та протидії корупції в Україні. Результати проведення такої оцінки повинні бути покладені в основу подальшого вдосконалення державної антикорупційної політики.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
СТУДЕНТСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО

ЮРИДИЧНА ОСІНЬ 2020

Збірник тез доповідей та наукових повідомлень
учасників ювілейної XX міжнародної
науково-практичної конференції молодих учених

23 листопада 2020 р.

м. Харків

УДК 340(043.2)

Адреса редакційної колегії:
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
вул. Пушкінська, 77, Харків, 61024, Україна

Тези друкуються мовою оригіналу,
відображають позицію автора,
який несе відповідальність за зміст

Юридична осінь 2020 року: зб. тез доповідей та наук.
повідомл. учасників міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених
(Харків, 23 листоп. 2020 р.) / за заг. ред. А.П. Гетьмана. – Х.:
Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2020. – 595 с.

УДК 340(043.2)

©Національний
юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2020 р.